

Soğanlı Menemen ya da Peynirli Omlet Peşinde

Dedeme kahvaltısını o sabah ilk kez ben götürdüm. Elimdeki tasla kapıdan girer girmez yüzünü buruşturdu. Alenen öğreniyordu. Yemeklere karşı önyargısını bildiğimden üzerime alınmadım.

Ona orkinostan harika bir saşimi hazırlamıştım. Nispeten sevdiği bir lezzetti. Sayesinde birçok öğünü kusmadan bitirebilmişti. Bu da yemeği favorileri arasına almaya yetiyordu.

Saşimiye göz attı, beni iyice süzdü. Yatağında uzanmışken dikleşti. Tası bir kenara koydu, elimi tuttu. “Evladım” dedi, “Bana şöyle soğanlı bir menemen yapsan? Çok şey istemiyorum senden. Beş dakikanı almaz. Çok makbule geçecek.”

Dedem anlaşılmaz taleplerde bulunuyordu yine. Annemle babam böyle bir ihtimalden bahsetmişlerdi. Kabul ettirene kadar direnmemi tembihlemişlerdi. Ben reddettiğçe o ısrar ediyordu. Durmak bilmiyordu.

“Peynirli omlet de olur. Yalvarırım.”

Tuhaf isteklerini duymazdan gelmem doğrultusunda özellikle uyarılmıştım. Acemiliğimden, yumuşak yüzümden, yufka yüreğimden istifade etmeye çalışacağını, icabında kendini acındırmaya kalkışacağını tahmin ettiklerini söylemişlerdi. Katı davranmamı, sağlam durmamı öğütlemişlerdi.

Sorumluluklarımın üstesinden gelebileceğimi ebeveynlerime ispatlamalıyım. Fırsat ayağıma gelmişti. Tam zamanıydı. Başarırsam önüm açıktı. Onlar da çok bunalmışlardı. İş bana devretmeye veya en azından benimle paylaşmaya can atıyorlardı ama oğullarının zorlu ve acıklı bir tecrübenin parçası olmasından da çekiniyorlardı. Dolayısıyla uzun zaman bu yüzleşmeyi ertelediler. Mecbur bırakılana dek...

Gelişmiş bir palet, hızlı bir zıpkınla yetişkin av hayatına katılma zamanım gelip çatmıştı. Diğer havalı gençlerden neyim eksikti? Geç bile kalmıştım.

Palet ve zıpkın karşılığında dedeme yemek hazırlayıp götürmek... Adil bir takastı.

Kolaylıkla halledebileceğimi sanmıyordum ancak işler ummadığım ve içinden çıkamayacağım denli tıkanmıştı. Mağlubiyetim kesin gibiydi. Tek bir lokma almadan

komodinde yemeği bırakacaktı. Kararlıydı. Başarımı imkânsız kılacak denli inatçılığı sebebiyle kendini acındırmaya çalışan tarafa dönmüştüm: Bir dedenin torununu kırması yakışık alır mıydı? Ne vardı her gün önüne benzeri konulan yemeği, torununun hatırı kalmasın diye yemesinde? Torununun olgunlaşamamasına razı mı gelecekti, göz mü yumacaktı yoksa güdüklüğünden zevk alacak, hoşlanacak mıydı? Yetişkin avına katılmam neden engelleniyordu?

Acındırmaya kendimi kaptırmış, kurguları abartarak kâbus senaryolarına vardırmış, moral motivasyonumu yitirmiştim. Hırsla, öfkeyle, kinle kapıyı çarpıp odasından ayrılmak üzereydim. Ne olacaksa olsun. Tam hareketlenmişken kolumu yakaladı, beni durdurdu. İsyanıma dizginlememi, söyleyeceklerine kulak kabartarak sakinleşmemi rica etti. Sükûnetle yatıştım.

Bana bir anlaşma teklif etti.

Müsait zamanda birlikte yolculuk yapmaya söz versem saşimisini derhal bitirmiş. Yoksa annemi veya babamı beklemiş. Onlar da başaramaz, günlerce aç kalırmış. Açlığın tetiklediği hastalıklarının ortaya çıkmasını umursamazmış. Onu ilgilendirmezmiş, hesabı yine ben verirmişim.

Ebeveynlerim tekliften, daha doğrusu tehditten bahsetmemişlerdi. Randevumuz ne kadar uzarsa uzasin, en nihayetinde dedemin açlığına yenik düşeceğini muhtemelen öngörmüşlerdi. Oysa karşımda gözü kara, diri, basiretli bir yemek, hatta torun düşmanı vardı. Anlaşmaya varamazsam palet ve zıpkın da hayal olurdu.

İstemeye istemeye taviz verdim, dedemin şantajını bir şartla kabul ettim. Birlikte dışarı çıkana kadar getireceğim öğünleri sorgusuz sualsiz yemesi ve bir sonraki öğüne kusmadan varmak için elinden geleni yapması... Planımızın gizli kalması hususunda da anlaştık.

Dedem saşimiye afiyetle yedi.

Aldatılmış, kandırılmış, oyuna getirilmıştim. Soğanlı menemen veya peynirli omlet isimli hayali ürünler üzerinden saşimiye yönelik haksızlık ve saygısızlık denilebilecek tavrının, nimeti alçaltmaya çalışırcasına yaptığı algının tamamı birer pazarlık unsuruymuş meğer. Kara bir propaganda, hain bir kumpasmış.

Yine de meraktaydım. Bahsettiği yemekler neydi ki bu kadar arzuyla, iştahla adlarını anıyordu? Nereden duymuştu ya da nasıl uydurmuştu? Gerçek miydi? Gerçekse denemek isterdim elbette ama dedemin akli melekelerinin yoksunluğu, tıbbi açıdan konulan kati bir teşhisti. Hatalarını görmezden gelmem, taleplerini yok saymam, sayıklamalarına ve itirazlarına tebessüm etmem yönünde eğitilmişim. Ailemin ve çevremin belirlediği, yıllardır alışageldiğim kıstaslarımın dışına taşmaktan rahatsızdım. Bana aktarılanları yeterince içselleştiremediğimden şüpheleniyordum. Bunun da nedenini dedemle fazla temas kurmayışıma yormuştum.

Sonraki seferlerde müstakbel kaçamağımız söze hiç dökülme de bakışmalarımız sırrımızı ele verir cinstendi. Dedemin amacını anlayamıyordum. Belki de unutmuştu. Her şeyi değilse bile kritik kısmını... Yani aramızda bir sırrın varlığı hatırlıdaydı, içeriği hafızasından silinmişti. Jest ve mimikleriyle çaktırmamaya çalışsa da olanı biteni sormayı gururuna yediremediğinden, sorarak öğrenebileceğine akıl erdiremediğinden, er geç hatırlayacağını umduğundan veya bilemediğim başka bir gerekçeyle konuyu açmıyordu.

“Somonlar yakında göç edecek. Hazır ol.”

Gözlerindeki esrarengiz iddiadan, tekinsiz meydan okumadan, keskin odaklanmadan ürpermişim. Sesindeki baskın, hoyrat tınıdan... Yanılmışım. İçerik oradaymış. Başından beri. Göçleri takip ederek annemin babamın evde bulunmadıkları bir zamanı kolluyormuş belli ki.

Ebeveynlerimden genelde biri avlanırdı. Ancak göç zamanlarında ikisi birden işe koyulur, avla ve avladıklarını istiflemeyle uğraşırlardı. Onları epey zahmete sokan süreçler boyunca yemekleri özenmeden hazırlar, hızlıca servis ederlerdi. Bir günlük yiyeceği dedemin ve benim yataklarımızın kenarına erkenden bırakır, oyalanmadan çıkarlardı. Beslenmemizle pek ilgilenmezlerdi.

Somonların göçü başladığında kıyafetlerini giydiler, ağlar, zıpkınlar, iğneler, kurşunlar gibi malzemelerden oluşan teçhizatlarıyla kapıdan çıktılar, suya bütünleştiler. Seri hazırlıkları esnasında gürültü patırtıları eksik olmadı. Annem babam dışarı çıkar çıkmaz dedemin sabırsızca bana seslendiğini duydum. Vakit gelmişti.

Dedem yürüyemese veya ayakta duramasa da bacaklarını belli ölçüde hareket ettirebiliyordu. Kollarını da kullandığından yüzebiliyordu. Ne de olsa fitrat... Kıyafetlerimizden başka şey almadan kapıdan çıktık, anında suya kavuştuk.

Dedemin kılavuzluğuyla deniz tabanına yakın ve paralel seyrediyorduk. Evden hayli uzaklaşmıştık. Nereye gittiğimiz hakkında en ufak fikrim yoktu. Dedem dikkatli bir şekilde gözleriyle zemini tarıyordu. Aradığı şeyi söylese mutlaka yardım ederdim ama sorduğum halde saklamayı sürdürmüştü. Sıkılmaya başlamıştım ki dedemin büyük bir mutlulukla, heyecanla, coşkuyla beni çağırdığını fark ettim. Bir nesnenin etrafında neşeyle dönüp duruyordu. Yanına vardığımda hayal kırıklığına uğradım. Bulduğu kaba, ağır, T harfine benzer bir demir parçasıydı. Hevesini kırmamak için sevincinin ortağıymış gibi davrandım. Yüzümden akan sahteliği okudu. Önemsemedi. "Admiraltı çapadır bu! Demek efsane gerçekmiş. Hadi! Yukarı! Sana muhteşem bir sürprizim var!"

Yine bir takım saçma lakırdılar ediyordu. Gerçi emsaline rastlamadığım hayat dolu enerjisini görmekten memnundum. Daha çok acıyordum ona. Varsın, tadını çıkarın. Hem gün onun günü, anlaşmamız da anlaşmaydı.

Demirin bulunduğu noktadan yukarı doğru yola koyulduk. Metrelerce yükseldiğimizi tahmin ediyordum. Zorlanır gibi oldum. Dedemi durdurdum. Biraz daha ilerlersek vurgun yiyecektik. Kıyafetlerimizin dijital nitelikleri işe yaramazdı. Epey yorulmuştuk. Mola verdik.

Yeterince dinlenmemizin ardından yüzmeye kaldığımız yerden devam ettik. Yavaşlamıştık. Eforumuzun azalması da etkiliydi belki ama üzerimizdeki ağırlık an be an, katlanırcasına artıyordu. Sanki yükselti farkı buna yol açıyordu. Bir süre sonra kımıldayamadık. Kendimizi ne kadar zorlasak da bulunduğumuz noktalarda cebelleşiyorduk. Çözemediğimiz garip bir sorun vardı.

Kıyafetlerimizin ikaz ışıkları yanmaya başladı. Alarmımız çalıyordu. Yolculuğumuz İdare'nin tepkisini çekmişti sanırım. Berbat durumdaydık. Bir ikaz mesajı aldık. Merkez'den geliyordu. Bordo kodluydu. Bir kulaç daha yukarı çıkmamızın kesinlikle yasaklandığını bize bildiriyordu.

Dedem mesajı okuyunca bana göz kırptı, üstündeki kıyafetleri çıkarmaya başladı. Bir plan dâhilinde mi ilerliyordu yoksa tamamen şuursuzluk içerisinde miydi? Kıyafetsiz yüzmek

aşırı tehlikeliydi. Merkez tarafından men edilmişti. Dedem akıl baliğ olduğundan cezalandırılır mıydı, emin değildim. Kuralları pervasızca çiğnediğim bir günün hesabını ben nasıl öderdim, bilmiyordum.

Soyunmasının ardından yüksek sesle öten, rengârenk ikaz ışıklarıyla uyarıcı kıyafetlerini oynaması için çevredeki bir yunusa doğru savurdu. Güç bela yakaladım. İç çamaşırı hariç çıplak olan dedem oksijen tüpünü sırtına, ağızlığını ve gözlüğünü yüzüne taktı. Yukarı doğru hamle yaptı. İnanılmaz bir şekilde yükseliyordu.

Vücuduna sarıldım, onu tuttum. Eylemlerinin geri dönülmez bir seviyeye ulaşmasını engellemeliydim. Çırpınıyordu. Merkez'den yasaklanmıştık. Her an sarı bir denizaltı yanaşabilir, içinden çıkan güvenlikler bizi tutuklayabilirdi. Elleriyle kollarımı ittirerek, suyun kaldırma kuvvetini kullanarak, en önemlisi de zihnimin bastırma teşebbüslerini akamete uğratan gönlümün derinliklerindeki isteksizlikten yararlanarak beni saf dışı bırakmayı başardı. Hafif hafif yükseliyordu artık. Yüzünde ince, sinsî, kaçak bir gülümsemeyle...

Karmakarışıkım. Güvenliğe başvuramazdım. Suçun parçası, dedemin işbirlikçisiydim. Ebeveynlerime haber veremezdim. Vakit yoktu. Gammaz da değildim. Büyük bir yasağı delmenin getireceği müthiş cezalardan korkuyordum. Annemi babamı hayal kırıklığına uğratmaktan çekiniyordum. Beri yandan sınırların ötesine geçme, neler olup bittiğini öğrenme fikri aklımı çeliyordu. Keşfetmenin heyecanına kapılıyordum.

Dedem tek başına yol alıyordu. Onu yalnız bırakamazdım. Yoldaşıydım, torunuydum. Hakkını vermeli, gerekirse bedel ödemeliydim. O nereye gidiyorsa oraya, sonuna kadar gitmeliydim.

Üstümdeki kıyafetleri çıkardım, dedeminkiyle beraber civarda gezinen yunusa bıraktım. Sarı denizaltının işi epey güçlü artık. Takip sistemlerimizi kendimizden uzaklaştırmıştık. Gözlüğümü, ağızlığımı, oksijen tüpümü taktım. Neyse ki kendini şarj edebilir tüplerle yola çıkmıştık. Dedemin peşine takıldım.

Tırmanıyorduk. Bu esnada iki mola verdik, düşey yönde epey ilerledik. Yukarı çıktıkça enteresan bir şey fark ettim. Su sanki kendiliğinden tükenecek gibiydi. Dünyamızın bir sonu vardı da oraya mı gidiyorduk? Üzerimdeki su ve basınç azalıyordu. Tepemde uçsuz bucaksız bir siyahlık gördüm. Dedem ise denizi aşmıştı çoktan. Başına kötü bir şey

gelmemişti. Gözlüğünü, ağızlığını, tüpünü çıkarmıştı. Öfkeden deliye dönmüştü. Bağırıyor, çağırıyor, küfürler ediyor, dövünüyordu. Ne dediğini duyamıyordum.

Bana seslendi. Su beni kendiliğinden dedeme götürecekti aslında ama akıntıya kapılmıyordum. Birden dedem aparatsız bir vaziyette dalarak kollarımdan tuttu. Beni yukarı çekmeye çalıştı, suyun dışına. Elinden kurtuldum, uzaklaştım. Direniyordum.

Kıyafetsizliğime yazıklandım. O beni tehlikelere karşı korurdu. Yine de huzursuzdum. Her zamanki gibi kendimi sorguluyordum. Sonuna kadar yoldaş olacağıma dair söz vermemiş miydim? Kaçmak nereden çıkmıştı? Kaypaklık denmez miydi yaptıklarım?

Kimse bir şey demezdi. Hele dedem asla... Ama sözümü özgüvenim ve özsaygım için tutmalıydım.

Tüm cesaretimi topladım. Bir anlığına suyu aştı. Hemen geri döndüm. Bir aksilik yaşanmamışsa da ileride sorunlarla karşılaşmayacağımın garantisi yoktu. Yan etkileri uzun vadeliydi belki.

Dedem evlerin içerisindeki havanın, denizin dibine gömülü boru hatları vasıtasıyla atmosferden, yani bulunduğu ortamdan çekildiğini, dolayısıyla yersiz evhamlarımı bırakmamı istedi yüksek sesle. Hareketsiz kaldığımı görünce boru hatları için batık gemilerdeki demirlerden ve suya gömülen çelik yapılardan faydalandıklarını, kanal çıkışlarını görmek istiyorsam suyu aşmamı önerdi.

Yine bir tuzak peşinde miydi? şu boru meselesi aklımı kurcalıyordu. Denemekten ne çıkardı? Kaygılarımı bir yana bıraktım. Tuzak olma riskini göze alarak davetine icap ettim. Tekrar suyu aştı. Ve orada kaldım. Siyahlığın ortasında...

Koskocaman bir siyahlıktı gördüğüm. Siyahlığın arasında uzaklarda çeşitli küçük beyazlıklar vardı. Bir de tepede büyükçe sarımsı bir yuvarlak...

“Dolunay derler buna. Sana da insan! Sen kendini balık bilme artık. Küresel ısınmadan dolayı mercan resiflerinin tükenip buzulların eriyip...”

Dedemin diyeceklerine kafa yoramazdım. Büyülenmiştim. Dişlerim takırdıyordu. Vücudum titriyordu. Kalbim küt küt atıyordu. Böyle giderse yüreğime inecekti. Tansiyonum düşecekti. Soluğum kesilecekti. Bilincim kapanacaktı.

“Evrene su bastıktan sonra biz de suyun altında yaşamaya mahkûm edildik.”

Anlayamıyordum hiçbir şey. Dedem acıyla güldü. Gözlüğümü, ağızlığımı, tüpümü çıkarmam için epey dil döktü, kesin biçimde reddettim. Kendimi kısmen de olsa güvende hissediyordum onlarla. Zehirleneceksem, az zehirlenirdim. Zaten fazlasıyla riske girmiştım.

“Buraya niye geldik?”

“Admiralıtıdan yüzeye çıkınca bir gemi görüneceğinden bahsetmişlerdi bana. O gemiye binip evrende küçük bir kum adası ararız diye düşünüyordum.”

Onca yorgunluk üzerine aleni yalanlarını, alakasız yorumlarını kaldıracak halim yoktu. Yılgınlıkla kestirip attım: “Burada gemi falan yok. Boru da, kum adası da...”

Derin bir iç çekti.

“Evet bu zincir bir yere varmadı. Bunun ucunu basit bir şamandıraya bağlamışlar. Su altında da gördüğünden şaşırmadın. Ama dolunay nasıl sence?”

Diyecek sözüm yoktu.

Elini kalçasına götürdü. Bir şey çıkardı ve elime tutuşturdu. “Bu bir buğday tohumu. Yıllarca gizlice sakladım. Al bunu,” dedi. “Bir daha asla peynirli omlet yiyemeyeceğiz. Sular geri çekilse bile... Belki ekmek yaparsın bununla... Ekmek nedir bilmiyorsun ama öğrenirsin. Öğrenmelisin.”

Hüsran içindeydi. Zihninde yaşadıklarına erişmek imkânsızdı. Fakat derinden hissettiği acısına kayıtsız kalmak, çaresiz yakalanmak beni çok üzüyordu. Teselli için birkaç cümle sarf ettim. Bu onu daha çok yaraladı. Susmak, konuşmak veya başka bir şey yapmak; karşıdakini anlamadıkça hiçti.

Tam o sırada sarı bir denizaltı yanımıza yanaştı. İçinden beş güvenlik ve şok içerisindeki annem babam çıktı. Çıldırılmışlardı adeta. Bağırış çağırışlarını duymazdan geldi dedem. Sadece beni muhatap alıyordu.

“Teşekkür ederim torunum, beni yalnız bırakmadın. Hiç değilse hava aldık.”

“Biz balığız dede. Havayla işimiz yok. Su bizim ihtiyacımız.”

“Biz insanız. Ne balığı yavrum?”

Annemle babam manidar bakışlarla birbirlerine, müstehzi ve alaylı bir şekilde idare etmemi istercesine bana baktılar. “Tabii, tabii,” der gibiydiler dedeme.

Güvenlik amiri hâkim tonda söze girdi. “Artık dönmemiz gerek.”

Dedem gökyüzüne bakıyordu, kilitlenmişti. Yola çıkmamız için ısrar ettim. Karşılığı netti: “Ben gelmiyorum. Yıldızları, ayı gördüm ya... Ölmeden önce bir kez daha şu manzaraya tanık oldum ya...”

Gözleri ışıltı ışıltı, yüzü parlıyordu. Mutluydu.

“Zaten seni almayacaktık” dedi amir. Ekibine eliyle komut verdi. Diğer güvenlikler annemle babamı sert hareketlerle itekleyerek denizaltının içine soktular. Bana dokunmaya kalkanlardan sıyrıldım, dedeme sarıldım.

“Üzülme, ben çok mutluyum burada. Bugün hayatımın son günü. Yıllardır bu kadar güzel bir gün yaşamamıştım. Her şey için çok teşekkür ederim benim güzel torunum. Sırrımızı iyice sakla, olur mu?”

Elimdeki tohumu aldı, oksijen tüpümün bir bölmesine atıp kapağını kapadı. Bana göz kırptı.

Güvenlikler bizi birbirimizden ayırdılar ve beni zorla sarı denizaltına bindirdiler. Ağlıyor, haykırıyor, duvarları tekmeliyordum. Annem babam da çok üzgündü. Dedem denizaltına doğru el sallıyordu. Zamanla uzaklaştı, gözden kayboldu. Sonra bir köşede palet ve zıpkın gördüm. Gelişmiş bir palet, hızlı bir zıpkın...

Yetişkin avına katılmıştım. Buğdaydan nasıl ekmek yapılacağını bulmalıydım.